

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:941

av Christer Engelhardt och Lena Hallengren (S)

Alkoholleveransutredningen och privat införsel av
alkoholdrycker

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra flera av Alkoholleveransutredningens förslag med bäring på ett förbud mot kommersiellt främjande av privatimport av alkohol.

Motivering

Det är nödvändigt att Sverige förtydligar sin lagstiftning kring e-handel med alkohol för att skydda detaljhandelsmonopolet och folkhälsan, på liknande sätt som Finland och Norge har gjort, efter att EU-domstolen avskaffat förbudet mot privatimport av alkohol.

Den 9 juni i år (2014) presenterade Jörgen Hettne sin utredning Alkoholleveransutredningen som bland annat illustrerar en ny fas i en gammal motsättning mellan enskilda kommersiella intressen och det kollektiva intresset att begränsa alkoholens negativa effekter. Senare års alkoholforskning, såväl sociologisk och psykologisk som neurobiologisk, stärker skälen för en restriktiv reglering av alkoholen. Information och marknadsföring av alkohol, liksom ökad tillgänglighet, triggas hos genetiskt och fysiologiskt sårbara konsumenter, i högre grad än hos normalkonsumenter, ett starkt alkoholbegär och ökad risk för skadligt drickande. Utan en aktiv alkoholpolitik drabbas den mer sårbara konsumenten av den mindre sårbara konsumentens vanor.

Det enskilt viktigaste alkoholpolitiska instrumentet som reglerar den fysiska tillgängligheten i Sverige är Systembolagets detaljhandelsmonopol. Såväl svensk som internationell monopolforskning finner otvetydigt att statliga icke vinstdrivande

monopol minskar såväl konsumtion som alkoholskador, vilket också Alkoholleveransutredningen konstaterar.

Det är därför anmärkningsvärt att det återkommande lanseras förslag som undergräver Systembolagets monopol och som på sikt skulle kunna leda till dess avskaffande. Den nu aktuella frågan om e-handel med alkohol är ett allvarligt hot mot den solidariska alkoholpolitiken. Att privatpersoner har möjlighet att fritt importera alkohol för personligt bruk är inte så mycket att orda om. Problemet har varit den stora grupp av kommersiella aktörer som vuxit upp och som nu i praktiken bedriver detaljhandel med alkohol. De har kunnat utnyttja en otydlig lagstiftning som inte hängt med när nya försäljningskanaler har uppstått. Detta är skadligt av två skäl. Om det i Sverige i själva verket finns ett stort antal företag som bedriver detaljhandel med alkohol försvagas det EU-rättsliga motivet för Systembolagets monopol. Därtill undergrävs legitimiteten för alkoholmonopolet när ett antal företag beskriver sig som konkurrenter till Systembolaget.

Det är mycket positivt att utredningen kommer med en rad förslag för att bromsa utvecklingen. Viktiga förslag som bör genomföras snarast är:

- Förbud mot kommersiellt främjande av privatimport.
- Att enbart transportörer får hantera privatimporterad alkohol i Sverige i och med att begreppet "annan oberoende mellanhand" tas bort ur bestämmelserna om privatimport.
- Att transportören ska vara oberoende av säljaren.
- Att yrkesmässiga transportörer av privatimporterad alkohol ska anmäla sin verksamhet så att möjligheterna till tillsyn förbättras.

Förslagen ovan, särskilt förbudet mot kommersiellt främjande, skulle stoppa alla de verksamheter som idag har vuxit fram i Sverige som en förtäckt detaljhandel. Till exempel så kallade vinklubbar och försäljning och leverans genom livsmedelshandlare på nätet.

Det negativa med utredningen är att man föreslår att utländska säljare inte ska omfattas av förbudet mot kommersiellt främjande. Detta rycker helt undan grunden för utredningens i övrigt positiva förslag. Om utländska företag får en i lagen uttrycklig rätt att anlita svenska företag för marknadsföring och främjande av sin försäljning kommer detta att undergräva just det som utredningen i övrigt försöker uppnå. Ett undantag för utländska säljare bör inte införas i lagstiftningen och främjandeförbudet bör omfatta även dem, på samma sätt som främjandeförbudet i svensk spellagstiftning.

Många av Alkoholleveransutredningens förslag är därför välkomna och bör därför genomföras snarast. Det gäller särskilt förslaget om förbud mot kommersiellt främjande av privatimport.

Norge och Finland, som båda har alkoholmonopol och lyder under samma europeiska lagstiftning, har förtydligat sina lagar så att kommersiell alkoholförsäljning eller förmedling inom landet till konsument inte är tillåten, samtidigt som privatpersoner har rätt att importera alkoholdrycker själva om alkoholskatten betalas.

Christer Engelhardt (S)

Lena Hallengren (S)